ŞCOALA VOLEIULUI ROMÂNESC ŞI CĂILE EI DE AFIRMARE

Opinia antrenorului
SEBASTIAN MIHĂILESCU
maestru emerit
al sportului

În voleiul mondial s-a vorbit pînă de curînd despre două şcoli, despre două concepţii privind pregătirea jucătorilor, despre două moduri de demonstrare a acestei pregătiri. Şi anume, despre şcoala sovietică şi cea cehoslovacă. Înainte de a trece la subiectul propriu-zis al prezentelor rînduri, să amintim caracteristicile principale ale acestor două şcoli.

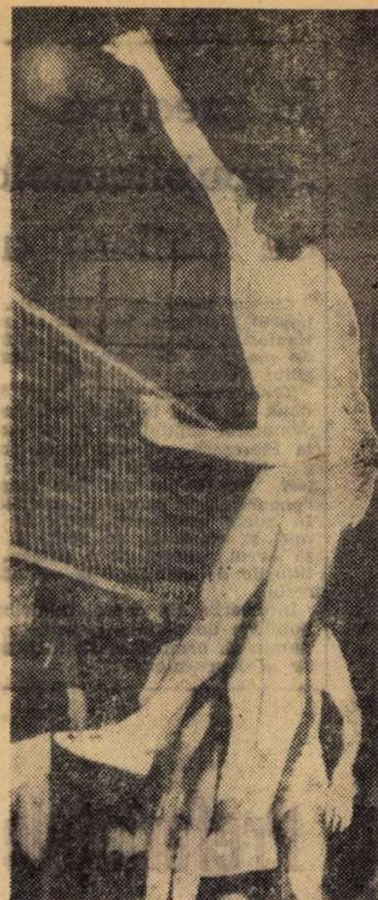
Şcoala sovietică, şi jocul echipelor care o reprezintă, îşi bazează pregătirea aproape în exclusivitate pe forţă, iar cea cehoslovacă pe subtilitate, pe preocupare tactică.

În dezvoltarea sa, voleiul a fost adaptat după aceste şcoli de către toate reprezentativele naţionale, în funcţie de temperament şi de particularităţi. Astfel, nordicii preferă un joc mai apropiat de cel al şcolii cehoslovace, iar sudicii — un joc mai exploziv, bazat mai mult pe forţă şi pe viteză, pe un joc combinativ în funcţie de gradul de fantezie.

Voleibaliştii din echipa U.R.S.S. au deţinut supremaţia şi se menţin în plutonul fruntaş datorită forţei de atac, pregătirii fizice deosebite şi faptului că au ştiut să crească jucători compleţi. Au făcut însă o greşeală (după părerea mea) de a renunţa „ex abrupto" la jucători de înaltă clasă ca Ulianov, Pimenov, Şciaghin, Iakuşev, Voronin. Poate că înlocuirea acestora trebuia făcută treptat şi tineretul lăsat să crească alături de ei. Socot că şi acest motiv a influenţat rezultatele din ultimii ani, care n-au ajuns încă la nivelul anterior. Prin caracteristica de joc a acestei echipe, trăgătorii sînt preocupaţi de „bombe", dar, inerent, au un orizont tactic nu prea vast, deşi afectează un timp important combinaţiilor ofensive. În momentul în care sînt conduşi la scor, renunţă cu destulă uşurinţă la acestea şi revin la jocul simplist, aşa-zis de siguranţă, bazîndu-se pe calităţile individuale ale trăgătorilor. Şcoala sovietică a creat foarte mult în volei, dar, din păcate, aceste creaţii au fost însuşite mai mult de străini decît de actualii reprezentanţi ai voleiului din această ţară. Lovitura de atac cu rotarea braţului, în forţă, executată de Reva, Ulianov, Smoleaninov, loviturile de atac (înşelătoare) în forţă ale lui Ulianov sau serviciul în forţă cu rotarea braţului al lui Şciaghin nu se mai văd executate decît de către străini, nu de sovietici. Caracteristică este şi preocuparea permanentă pentru nou şi publicarea a numeroase materiale de specialitate sau alte comunicări ştiinţifice. De asemenea, aparatele lor auxiliare, de o mare varietate, sînt de mult cunoscute şi folosite, iar tot acest mare şi excelent bagaj auxiliar nu este valorificat îndeajuns, din cauza preocupării excesive a voleibaliştilor sovietici pentru jocul în forţă.

Despre jucătorii cehoslovaci se spune că învaţă mai întîi tactica şi abia după aceea ating mingea de volei. Este adevărat, ei au predilecţie pentru organizare, pentru precizie, sînt meticuloşi şi disciplinaţi. Nu le este caracteristic tipul de forţă. E normal, deci, ca problemele de tactică să predomine. De altfel, în această manieră au obţinut numeroase şi strălucite performanţe. Văzuţi la un antrenament, sau la o încălzire înaintea jocului, voleibaliştii cehoslovaci dau impresia că pot fi întrecuţi cu uşurinţă. Nu caută efecte spectaculare, evită jocul în forţă, urmăresc plasarea mingii în terenul advers, pe zonele neacoperite, cu lovituri înşelătoare. Blocajul este bun, compact, cu o aşezare corespunzătoare în linia a II-a. De aici şi posibilităţile de anticipare pe care le au jucătorii de fund în linia de fund. În general — un joc calm, organizat, economic. Se cunosc mulţi voleibalişti de mare clasă, cu o frumoasă şi rodnică longevitate sportivă, ca Tesar, Mali, Musil, Laznicka, Golian, Paulus, Paldus etc. Şcoala cehoslovacă a produs şi ea foarte mult, atît în teorie cît şi în practică. Materialele de specialitate sînt numeroase, originale şi de o mare utilitate. Se fac schimburi de experienţă frecvente, iar problemele de tactică primează.

În ultimii patru ani şi-a făcut loc printre fruntaşe şi şcoala de volei asiatică. În special graţie japonezilor, această şcoală a făcut în foarte scurt timp un extraordinar salt valoric. Succesul se datorează unor atribute greu imitabile: tenacitate specifică, calităţi native deosebite etc. la care se adaugă 4—6 ore de antrenament zilnic. Aşa au ajuns ei, prin metode originale de lucru, să cîştige supremaţia mondială la fete, pe care n-au mai cedat-o în ultimii ani. La băieţi, după ce în 1961 japonezii făceau o „figură" modestă în vizita întreprinsă în ţara noastră, peste un an, la C.M. din 1962 (Moscova), reuşeau să învingă echipa noastră naţională. La Tokio au obţinut locul III, iar în 1966, la C.M. de la Praga, au avut o comportare strălucită. Ei au fost singurii care i-au învins cu acest prilej pe campionii mondiali... Şi formaţia R.P. Chineze a progresat mult, actualmente fiind aproape egală cu cea a Japoniei. Asiaticii îşi bazează jocul pe combinaţii de o mare varietate şi subtilitate, cu o fantezie inepuizabilă, ceea ce presupune un lucru deosebit de minuţios şi îndelungat, la un înalt grad de seriozitate şi de dăruire. Pentru a le contracara jocul, trebuie adoptate măsuri cu totul speciale şi la un ridicat nivel tehnico-tactic. În momentul de faţă sînt puţine echipe în lume care o pot face.

Atacă Gh. Corbeanu (Dinamo Bucureşti), sportiv al cărui joc de înaltă clasă a contribuit deseori la creşterea bunei reputaţii internaţionale a voleiului românesc

DESPRE NECESITATEA DEZVOLTĂRII ŞCOLII ROMÂNEŞTI DE VOLEI

Mai multe ţări au căutat să îmbine stilul celor două mari şcoli europene. Această îmbinare a fost făcută, aşa cum am mai amintit, din necesitate, după particularităţile temperamentelor respective. Dar, din cauză că această îmbinare nu a ţinut seama de toate coordonatele, iar nivelul acestei adaptări a fost mediocru, rezultatele au fost şi ele mediocre. Iată cauza pentru care şcoala sovietică şi cea cehoslovacă sînt încă în fruntea voleiului mondial, deşi se poate juca şi mai bine decît exponenţii lor. Acest „şi mai bine", adică o şcoală superioară celor două amintite, iar acum şi celei asiatice, o putem realiza şi am şi început s-o realizăm noi, românii.

„Românii sînt puternici, viguroşi" ; „românii au fantezie" ; „românii pot fi de o mare subtilitate" — iată cum se vorbeşte în general despre jucătorii noştri. Pe drept cuvînt, fiindcă ei reprezintă în general tipuri complexe, cu valori deosebite, atît fizice cît şi spirituale.

Pornind de la aceste considerente, jucătorii noştri de volei au posibilitatea să îmbine forţa cu subtilitatea şi cu fantezia într-un mod atît de perfect, încît să preia supremaţia mondială. Aceasta înseamnă dezvoltarea a ceea ce au creat pînă acum pe linia realizării unei şcoli proprii, în primul rînd prin traducerea în viaţă a următoarelor idei :

● **UNITATEA DE VEDERI A ANTRENORILOR.** — Aici va fi nevoie de intervenţia competentă şi absolut permanentă a Colegiului central al antrenorilor, prin difuzarea de materiale de specialitate amănunţite şi de bună calitate. Ele vor trebui să conţină linia directoare, complexe de exerciţii pentru toate nivelurile şi pentru fiecare factor al antrenamentului în parte. De asemenea, va fi necesar să se organizeze cît mai des consfătuiri cu cît mai mulţi antrenori, tocmai pentru crearea, iar apoi pentru consolidarea acestei unităţi de vederi.

● **ŢINEREA PASULUI CU NOUL.** — Important este să fim în permanenţă documentaţi cu noutăţile tehnice, tactice şi de organizare apărute pe glob, astfel încît să nu existe niciodată „necunoscute". Este — cred — sarcina federaţiei şi a Colegiului central al antrenorilor ca aceste noutăţi să fie cunoscute cît mai rapid. Vizite în străinătate, schimburi de vederi, publicaţii străine, iată cîteva mijloace. De asemenea, străduinţa cadrelor noastre de specialişti de a găsi şi de a comunica metode şi mijloace originale de pregătire.

● **MĂRIREA VOLUMULUI DE LUCRU.** — Există obişnuinţa ca majoritatea echipelor noastre — şi, din păcate, încă multe dintre ele de prima categorie — să se antreneze de 2 sau de 3 ori pe săptămînă. Dar este ştiut că marile realizări nu se pot obţine fără sacrificii şi că, în ultimă instanţă, secretul performanţelor mari rezidă tocmai în volumul de lucru. Oare este imposibil de realizat un antrenament zilnic, individualizat, de o oră sau de o jumătate de oră, de pregătire fizică sau tehnică ? După părerea mea, aceste obiective se pot realiza şi chiar cu destulă uşurinţă. Dar, aceasta presupune conştiinciozitate şi dăruire a sportivului şi a antrenorului. În situaţia actuală nu se mai pot concepe la noi în ţară echipe de performanţă fără 4, 5 şi chiar 6 antrenamente pe săptămînă. Dintre acestea, unul trebuie să fie neapărat de pregătire fizică generală şi specială, iar celelalte — împărţite judicios, în funcţie de perioada de antrenament şi de particularităţile jucătorilor.

● **PONDEREA MAI MARE A FACTORULUI PREGĂTIRE FIZICĂ.** — Astăzi, este evident că la valoarea voleiului nostru, atît a celui actual cît şi a celui pe care-l urmărim în viitor, un jucător trebuie şi va trebui să sară foarte bine, să lovească cu forţă şi rapid, să fie foarte rezistent şi suplu. Fără aceste calităţi de bază nici nu se poate discuta. Trebuie avut însă grijă ca masa musculară să fie armonios dezvoltată, astfel încît îndemînarea specifică să nu fie compromisă din cauza unei prea puternice musculaturi. Mijloace sînt suficiente şi ele vor trebui difuzate de către Colegiul central al antrenorilor.

● **PREOCUPARE MAI MARE PENTRU PROBLEMELE TACTICE.** — Unul din principiile de bază ale antrenamentului modern este ca în orice perioadă, în mai mare sau în mai mică măsură, trebuie antrenaţi toţi factorii. Deci şi cel tactic. Şi cu cît facem aceasta de la o vîrstă mai fragedă este cu atît mai bine. Astfel, jucătorii vor trebui să cunoască bine cele două sisteme de apărare, cu variantele lor, vor trebui să facă exerciţii speciale de cunoaştere a zonelor neacoperite ale terenului advers etc. De asemenea, ei vor trebui să exerseze combinaţii în atac, în funcţie de stadiul de evoluţie şi de posibilităţi.

● **ÎMBOGĂŢIREA BAGAJULUI TEHNIC.** — O dată cu mărirea volumului de lucru, se va crea posibilitatea acumulării mai multor elemente tehnice, care să mărească bagajul jucătorilor, să le mărească orizontul, siguranţa, personalitatea. În felul acesta nivelul voleiului nostru va creşte evident şi fără îndoială că nu vom mai avea (ca acum, pînă şi în lotul reprezentativ !) jucători cu un sărac bagaj de deprinderi tehnice. Să nu ştii să ataci şi cu rotarea braţului, sau să plonjezi înainte, sau să pasezi din săritură etc. reprezintă ceva inadmisibil. Tendinţa noastră trebuie să fie aceea de a crea, în fine, jucători compleţi !

● **POPULARIZAREA JUCĂTORILOR REPREZENTATIVI.** — Jucătorii cei mai valoroşi vor trebui popularizaţi în masă prin toate mijloacele (şi în special cu ajutorul presei de specialitate), prin informaţii, interviuri, demonstraţii etc. Totul trebuie însă bine gîndit, încît aceşti sportivi să fie luaţi ca exemplu şi să fie imitaţi în sens pozitiv, să constituie un imbold în pregătirea celor tineri.

● **ÎMBOGĂŢIREA CALENDARULUI COMPETIŢIONAL.** — Ştiind că unul dintre mijloacele importante de verificare a stadiului de pregătire, de stimulare a sportivilor, este competiţia, calendarul sportiv va trebui îmbogăţit substanţial la toate nivelurile. Cupe, campionate oficiale şi neoficiale, diverse alte competiţii vor putea contribui neîndoios la ridicarea valorii voleiului atît cel de masă cît şi la nivel de performanţă.

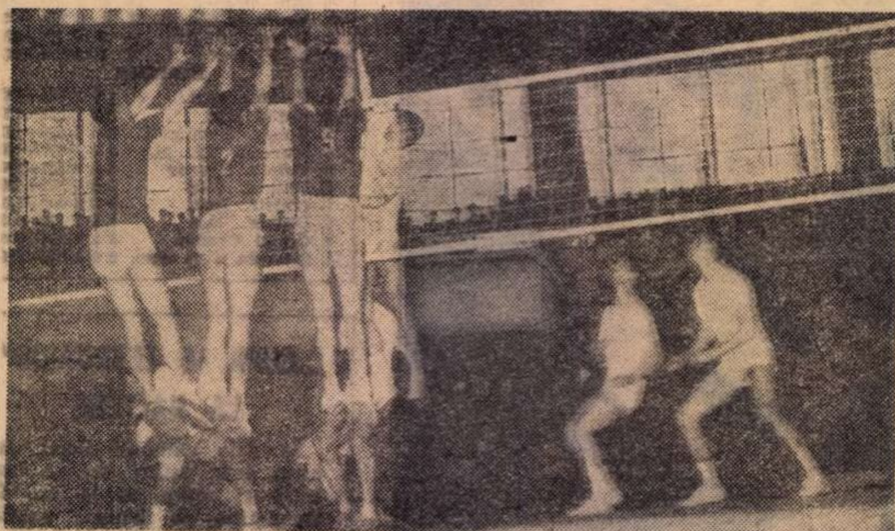
● **DIVERSIFICAREA METODELOR DE ANTRENAMENT.** — Atît pentru atragerea cît mai multor tineri în practicarea voleiului, cît şi pentru păstrarea generală a poftei de lucru, a plăcerii de joc cu toată mărirea volumului, va trebui ca metodele şi mijloacele de antrenament să fie cît mai variate. Ridicarea nivelului şi mărirea calităţii antrenamentelor sînt la latitudinea antrenorului şi depind de inventivitatea lui. La actualele cerinţe ale acestui sport, antrenamentul stereotip — încălzire şi invariabilul joc — este inadmisibil. Iar acei antrenori care mai practică acest gen de lucru, comod, trebuie depistaţi şi criticaţi de cei competenţi.

● **APORTUL PUBLICULUI SPECTATOR.** — Printr-o atentă şi asiduă companie de presă ar fi posibilă formarea unui public competent, bine informat atît despre necesităţile şi obiectivele voleiului nostru, cît şi despre maniera internaţională de arbitraj — mai „larg". Astfel, s-ar putea ca din „căldura locală" a manifestărilor — în special la publicul din provincie — să fie cedat puţin şi voleiului. Iar dorinţa spectatorilor să fie, aşa cum ar fi firesc şi demn, să asiste la spectacole de calitate şi nu la victoria cu orice preţ, chiar nemeritată, a echipei locale.

★ ★ ★

Evident, pe lîngă aceste sumar schiţate idei, putem enumera şi alte elemente de ajutor substanţial, unele deja existente, altele în curs de creare, capabile să ajute mult la dezvoltarea şcolii de volei româneşti. O activizare a colaborării cu cadrele de specialitate de la I.C.F. şi facultăţile de educaţie fizică ; angrenarea şi mai activă a medicilor sportivi (şi nu numai la controlul sau la tratamentul medical...) ; o muncă intensă de educare a publicului spectator — iată deziderate de mare importanţă, chiar dacă nu le vom acorda acum spaţiul cuvenit. Adăugăm şi adaptarea arbitrajului intern la cel internaţional, care este, de asemenea, în măsură să contribuie mult la realizarea unui volei spectaculos şi de calitate înaltă.

Am convingerea că aplicarea acestor idei, care nu e de loc imposibilă, va duce la dezvoltarea şcolii de volei româneşti, despre care să putem vorbi cu mîndrie. Forţa, fantezia şi subtilitatea se pot armoniza fericit în jocul echipelor noastre. Iar atunci cînd vom reuşi aceasta pe de-a-ntregul, marea performanţă ne va aparţine !

Imagine din meciul Dinamo—Rapid, finala românească a „C.C.E." din 1966 — prestigios moment pe scara confirmării internaţionale a valorii voleiului nostru

Foto : A. Neagu